

[Електронний ресурс] / І. О. Вакарчук – Р. д. - <http://pon.org.ua/419-studenti-majut-pravo-obirati-25-disciplin-za.html>(Взято з екрану 9.12.13.).

2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] – Р. д. - http://ubgd.lviv.ua/UA/zaochka/res/files/ewhlkxqhnwlfxfmnlxloykrq_0_.htm (Взято з екрану 9.12.13.).

3. Закон України про «Про вищу освіту»[Електронний ресурс] – Р. д. - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2984-14/page3> (Взято з екрану 8.12.13.).

4. Згуровський, М.З. Болонський процес – структурна реформа вищої освіти на європейському просторі [Електронний ресурс] / М. З. Згуровський – Р. д. - <http://kpi.ua/bologna> (Взято з екрану 7.12.13.).

5. Коновалов А.В., Шишкова М.О.,Права студентів (у 2 частинах), частина 1[Електронний ресурс] / А.В.Коновалов, М.О. Шишкова – Р. д. - <http://profkom-nmu.kiev.ua/book/export/html/261>(Взято з екрану 9.12.13.).

6. Право(матеріал взятий з Вікіпедії) [Електронний ресурс] – Р. д. - <http://uk.wikipedia.org/i/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE>(Взято з екрану 7.12.13.).

7. Студент (матеріал взятий з Вікіпедії) [Електронний ресурс] – Р. д. - <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82> (Взято з екрану 7.12.13.).

Пушненко Я.О.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОВОГО НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ

Досудове розслідування – стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності. Називаючи розслідування «досудовим», законодавець тим самим вказує на його співвідношення з основною частиною судового розгляду судовим слідством. Досудове розслідування передусь провадженням в суді і покликане забезпечити його успішне проведення, однак його не можна розглядати тільки як стадію, провадження якої здійснюється до суду і для суду [4, с.56].

Згідно ст. 42 КПК України обвинувачений, підозрюваний має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату [4, с.65];

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 цього Кодексу;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави [2, с.145].

Обвинувачений, підозрюваний також має право:

1) брати участь під час судового розгляду у допиті свідків обвинувачення або вимагати їхнього допиту, а також вимагати виклику і допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;

2) збирати і подавати суду докази;

3) висловлювати в судовому засіданні свою думку щодо клопотань інших учасників судового провадження;

4) виступати в судових дебатах;

5) ознайомлюватися з журналом судового засідання та технічним записом судового процесу, які йому зобов'язані надати уповноважені працівники суду, і подавати щодо них свої зауваження;

6) оскаржувати в установленому цим Кодексом порядку судові рішення та ініціювати їх перегляд, знати про подані на них апеляційні та касаційні скарги, заяви про їх перегляд, подавати на них заперечення.

Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом. Підозрюваний, обвинувачений, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення [5,с.42].

Література:

1.Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. / В. М. Попович, П А . Трачук, А. В. Андрушко, С. В. Логін. - К.: Юрінком Інтер, 2011. - 256 с.

2.Гришук В. К. Вибрані наукові праці / Гришук В. К. - Львів: Львів. державний ун-т внутр. справ, 2012. - 824 с.

3.Дудоров О. О. Вибрані праці з кримінального права / Дудоров О. О.; [Передне слово д-ра юрид. наук, проф. В. О. Навроцького] / МВС України; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. - Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. - 952 с.

4.Кримінальне право (Загальна частина): підручник / [А. М. Бабенко, Ю. А. Вапсва, В. К. Гришук та ін.]; за заг. ред. О. М. Бандурки; МВС України, Харків. націон. ун-т внутр. справ. - Х.: Вид-во ХНУВС, 2011. - 378 с.

Ковшик А. О.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу факультету технології та дизайну
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ПОКОЛІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ: ПОНЯТТЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Покоління прав людини – це класифікація прав людини, відповідно до їх історичного розвитку. Традиційно, їх прийнято ділити на три, але все частіше з'являється думка про виокремлення четвертого покоління.

Першим поколінням прав і свобод людини і громадянина є засновані на традиційних ліберальних цінностях права і свободи, які визначали межі втручання державної влади у сфери громадянського суспільства і особистого життя людей, відображали пафос буржуазних революцій – право на свободу думки, совісті і релігії, на рівність перед законом, на участь в управлінні державою, на недоторканність особи тощо.

Першим поколінням прав і свобод людини традиційно визнаються громадянські і політичні права, завойовані в результаті буржуазних революцій в Європі і Америці, згодом конкретизовані в практиці і законодавстві демократичних держав. Мова йде про особисті і політичні права, які відображають так звану «негативну свободу», – зобов'язання держави утримуватися від втручання в сферу особистої свободи і створювати умови участі громадян в політичному житті [4, с.58-59].

Перші акти англійського конституціоналізму, що закріплюють права людини, – Петиція про права (1628), Habeas Corpus Act (1679) і Білль про права (1689). До першого покоління прав людини належать також американські декларації, а саме: Декларація прав Вірджинії (1776), Декларація незалежності США (1776), Конституція США (1787), Білль про права (1791), французька Декларація прав людини і громадянина (1789) та ін. Деякі вчені відносять до першого покоління прав людини Велику хартію вольностей (1215), де, зокрема, говориться: *«Жодна вільна людина не буде заарештована, або ув'язнена, або позбавлена володіння, або у будь-який (інший) спосіб знедолена... як за законним вироком рівних їй та за законом країни»*. З таких підстав до першого покоління прав людини можна віднести й Литовські Статути (1529, 1566, 1588 рр.) – юридичний пам'ятник литовського, білоруського та українського народів. У них було проголошено ідеї рівності вільних людей перед законом, особистої недоторканності, юридичного захисту прав вільної (шляхетної) особи, особистої